

Визначаємо правильно відмінність роботи від послуги

Типовим явищем для замовників є складність правильного визначення предмета закупівлі, тобто однозначно встановити те, до робіт чи послуг такий відноситься. В основному від даного визначення залежить і подальша доля правильності проведення процедури закупівлі в майбутньому, оскільки для робіт і послуг Законом України «Про здійснення державних закупівель» (далі — Закон про закупівлі) встановлено різні цінові межі, від яких потрібно проводити торги.

Згідно з ч. 1 ст. 2 Закону про закупівлі, цей Закон застосовують до всіх замовників та закупівель товарів, робіт і послуг, за умови, що вартість предмета закупівлі (без урахування податку на додану вартість), товару (товарів), **послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тисяч гривень, а робіт — 1 мільйон гривень**. Отже, замовникам потрібно дуже уважно визначати предмет закупівлі, щоб уникнути порушень у подальшому. Тому в даній статті спробуємо розібратися, аналізуючи законодавство, з відмінністю робіт від послуг.

Згідно з п. 20 ч. 1 ст. 1 Закону про закупівлі, **послуги** — це будь-який предмет закупівлі (крім товарів і робіт), зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, лізинг, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт.

Відповідно до п. 23 ч. 1 ст. 1 Закону про закупівлі **роботи** — це проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, капітальний ремонт та реставрація існуючих об'єктів і споруд виробничого і невиробничого призначення, роботи з нормування в будівництві, геологорозвідувальні роботи, технічне переоснащення діючих підприємств та супровідні роботам послуги, у тому числі геодезичні роботи, буріння, сейсмічні дослідження, аеро- і супутникова фотозйомка та інші послуги, які включаються до кошторисної вартості робіт, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих робіт.

Відповідно до п. 21 ч. 1 ст. 1 Закону про закупівлі **предмет закупівлі визначається замовником у порядку, встановленому Уповноваженим органом**.

За п. 2.1 ч. 2 Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 26.07.2010 № 921 (далі — Порядок визначення предмета закупівлі), **предмет закупівлі товарів і послуг визначається замовником** згідно з пунктами 20 і 27 частини першої статті 1 Закону України «Про здійснення державних закупівель» та **на основі державного класифікатора продукції та послуг ДК 016:2010**, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року № 457, **за показником**

п'ятого знака (класифікаційне угруповання «категорія») із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги.

Також, згідно з п. 2.2 ч. 2 Порядку визначення предмета закупівлі, під час здійснення закупівлі **послуг з поточного ремонту предмет закупівлі визначається за об'єктами будівництва на основі Правил визначення вартості будівництва ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013**, прийнятих наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 5 липня 2013 року № 293.

Згідно з ч. 3 Порядку визначення предмета закупівлі, визначення **предмета закупівлі робіт** здійснюється замовником відповідно до пункту 23 частини першої статті 1 Закону України «Про здійснення державних закупівель» **за об'єктами будівництва та з урахуванням Правил визначення вартості будівництва ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013**, прийнятих наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 5 липня 2013 року № 293, а також Відомчих будівельних норм ВБН Г.1-218-182:2006 «Класифікація робіт з ремонтів автомобільних доріг загального користування», затверджених рішенням колегії Державної служби автомобільних доріг України від 10.04.2006 № 16.

Виконання робіт і надання послуг відрізняються не тільки за своєю суттю, але й регулюються різними главами Цивільного кодексу України.

Визначення поняття «роботи» за Цивільним кодексом

Так, **роботи виконують, згідно зі статтею 837 Цивільного кодексу України**, за договором підряду, за яким одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу. Договір підряду може укладатися на виготовлення, обробку, переробку, ремонт речі або на виконання іншої роботи з переданням її результату замовникові.

Отже, під роботами слід вважати дії, спрямовані на досягнення матеріального результату, що може полягати в створенні речі, її переробці чи обробці тощо. Результат роботи заздалегідь визначений у договорі сторін і визначається насамперед особою, що замовила виконання роботи.

Результат роботи для визнання його об'єктом цивільних прав має бути матеріалізований у створених, відремонтованих, відреставрованих речах. Результат роботи в цих випадках повинен відокремлюватися від самої дії суб'єкта з його створення та бути здатним до передачі його уповноваженій особі (замовникові). Ця ознака дає змогу відрізнити результати робіт від послуг.

Визначення поняття «послуги» за Цивільним кодексом

Послуги ж, згідно зі статтею 901 Цивільного кодексу України, надають за договором надання послуг, за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором.

З визначення можна зробити висновок, що послуга не має предметної (речової) форми, оскільки є невідокремленою від діяльності її суб'єкта і споживається в процесі цієї діяльності. Особливістю послуг є те, що час їх надання та час отримання збігаються.

Отже, послугами є дії, унаслідок здійснення яких задовольняються суспільні потреби в певних видах діяльності. Послуги також характеризуються наявністю певного кінцевого результату, який завжди є немайновим. У певних випадках цей результат є наявним (наприклад, завантаження вантажу, перевезення пасажирів).

Послуги також можуть виражатися в діях, результати яких виявити не завжди можливо (послуги вихователя, репетитора). Отже, послуга є дією чи діяльністю, здійснюваними на замовлення, що не мають матеріального результату.

Проаналізувавши наведену вище інформацію, доходимо висновку, що **найголовніша відмінність робіт від послуг полягає в їхньому результаті**. Так, у **результаті виконання договору підряду (виконання робіт) замовник отримує певний матеріальний результат**. У результаті ж виконання **договору про надання послуг замовник отримує цю саму послугу, споживаючи її в процесі отримання**.